

Naročnina
40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
rati ali oglasila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravišтво sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Maša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

»Maša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in
petek. Uredništvo in upravišтво je v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
more govoriti vsaki dan samo od 11. do
12. ure. Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

101. številka.

110

MARIBOR, dne 11. novembra 1925.

Letnik I.

B. Sedivy.

Ozadje čehoslovaških volitev.

Praga, nov. 1925.

Volitve dne 15. t. m. se vrše v znamenju kulturnega boja. Vse čehoslovaške stranke, razen ČS. Lidove in Hlinkove ludove naglašajo v svojem časopisju, na shodih in na volilnih lepakih, da je treba sprovesti ločitev Cerkev in države. Odhod papeževskega nuncija iz Prage jih je zopet opozoril na to staro željo. Ko je vsled oficijelne udeležbe predsednika čs. republike na Husovi slavnosti, kjer je profesor protestantske bogoslovne fakultete javno napadal katoliško Cerkev, prišlo do spora med sv. Stolicjo in češko vlado, so svobodomislec izrabili to priliko za protikatoliško propagando. Morda ne bi imela ta agitacija toliko uspehov, če ne bi bila v najbližji preteklosti kat. Cerkev na Češkem popolnoma v oblasti dunajske avstrijske vlade. Ona je nastavljala za škofo v popolnoma češke kraje Nemce, ali pa Čehe, ki so bili taki aristokrati, da sploh navadnemu zemljanu ni bilo mogoče priti do njega. Še dandanes je težje dobiti avdijenco pri praškem nadškofu dr. Kordecku kot pri predsedniku republike Masaryku. Ker je primanjkovalo stikov med nižjo in višjo katoliško duhovščino ter ljudstvom in niso skušali kristijanizirati ljudstva s kat. organizacijami, je brezverstvo dobilo zelo močnih tal med ljudstvom. Na tej generaciji pa se maščujejo grehi prejšnjih pokolenj.

Posebno v zadnjem času je čehoslovaška narodna cerkev precej narastla. V mestu Pardubicah jih je na primer v zadnjih treh mesecih prestopilo 1100 iz kat. v češko narodno cerkev. Na praških srednjih šolah je okrog 20 odstot. dijakov članov narodne cerkve. Najhujšo in najuspešnejšo agitacijo za odpad od katoliške Cerkve vrši Sokol. Res je, da so sedaj čs. katoličani že precej očiščeni suhih vej, vendar pa je med odpadniki tudi precej pobožnih ljudi, ki so naselili nacionalnim frazami in se dali vplivati od deloma upravičenih napadov na višji češki kler najbližje preteklosti.

Tako je prišlo sedaj do tega, da hočejo skoro vse stranke prekositi druga drugo s povdarjanjem potrebe ločitve Cerkev od države. Od 31 strank, ki so posegle v volilni boj, je le čehoslovaška Lidova stranka (voditelj msgr. Šramek) odločno katoliška. Slovaška ludova, madžarska, nemška in poljska kršč. socialna so v prvi vrsti nacionalistične in šele potem katoliške, vse druge pa so kulturno bojne. Vsled izvanredno spretnosti taktike ČS. Lidove stranke, ki je bila doslej tri leta v vladi, se dosedaj vladi ni posrečilo spraviti na dnevni red ločitev Cerkev od države, čeravno je že za svetovne vojne sklenil sedanji predsednik republike Masaryk, deklaracijo z ameriškimi Čehi, da bodi v novi ČS. državi ločena Cerkev od države. Socialna in državnopravna vprašanja so vsled tega odstranjena z dnevnega reda.

Kako si zamišljajo to ločitev, nam kaže načrt zakonodaje, ki ga je izdelala vladna stranka narodnih socialistov (voditelj Stribny, zunanji minister dr. Beneš in Klofač).

Po tem načrtu bi se ukinil v vseh šolah verouk. Cerkev poučuje veronauk v svojih prostorih. Vsako poučevanje veronauka, tudi v cerkvi in če poučuje duhovnik samo enega človeka v kršč. nauku, nadzira država. V šolah ne sme biti križa. Verske šole in učni zavodi redovnikov se ukinejo ali pa spremene v državne. Bogoslovne fakultete se ukinejo. Zakon je samo civilni. Iz cerkvenih posestev se osnuje fond za vzdrževanje vseh cerkev vseh ver.

Da ustvarijo ta svoj načrt, so začele vse stranke naravnost divji boj proti ČS. Lidovi stranki, ki je braniteljica katoliških načel v javnem življenju. Okrog 1100 tednikov, poltednikov in dnevnikov bruha ogenj na njo. Na Slovaškem skušajo dobiti katoliške duhovnike, ki bi vezali sebi in Cerkvi vrv okrog vratu ter šli za ceno osebnih koristi v boj zoper ČS. L. S. Toda ravno ta pekleniski bes je odprl marsikomu oči, ki je bil prej v drugi stranki ali pa je stal ob strani. Kdor še kat. čuti, se zaveda važnosti ČS. volitev; jasno mu je, da bi oslabitev ČS. L. S. pomenilo začetek strahovitih verskih bojov. Zato je upati na uspeh, zlasti, ker so se ČS. L. S. tudi pridružili še odločni slovaški in ukrajinski katoličani.

Čehoslovaški katoliki so se že dolgo pripravljali na ta odločen spopad. Dočim so že leta 1922 bile njihove postojanke na Moravskem tako dobre, da jih je trebalo samo obdržati, so se vrgli z vso silo na Češko samo. Videli so pa, da je to delo brezuspešno brez vspešnega dela za pokristjanjenje ljudstva. Zato so snovali zlasti verske, prosvetne in orlovske organizacije. Uspehi njihovega požrtvovalnega dela niso izostali. V sami Češki brez Moravske so osnovali po vojski 306 orlovskih krožkov, ki imajo 29.462 članov; med njimi je 16.061 telovadcev in telovadkinj. Več kot dve tretjini krožkov, namreč 205, jih je imelo preteklo leto duhovne vaje. Cele armade pristopajo ob nedeljah k sv. obhajilu. Celo

v svobodomiselnih Pragi so tudi ob delavnikih mnogoštevilne cerkve čim dalje bolj in bolj obiskane. Veliko so pripomogli k temu poleg organizacij tudi katoliški politični časopisi, ki so na izredni višini. Ravno zato je na primer glavno glasilo ČS. L. S., »Lidovy Listy«, eden najbolj razširjenih časopisov. Vsi katoliški časopisi imajo v nedeljski prilogi precejšen del posvečen vzgoji in verskemu življenju.

Nič pa ne prinaša ČS. L. S. in kat. gibanju toliko uspehov, ko nesebična požrtvovalnost in globoka pobožnost njenih najboljših delavcev. Človek ne ve, ali bi se bolj čudil duhovščini, ali pa posameznim katoliškim laikom. Vseučiliščnemu docentu dr. Svobodi se je na primer povedalo v obraz, da samo zato ne dobi naslova in plače rednega vseuč. profesorja, ker se preveč žrtvuje za katolicizem. Vsi njegovi otroci so vzorno katoliško vzgojeni in v marsikaterem samostanu ni najti več otroške pobožnosti, ko v njegovi hiši. Kjer se treba žrtvovati za katoliška načela, stavi vse svoje sile na razpolago. On ne išče večje plače in kariere, pač pa mu to želijo mnogobrojni siromaki in katoliške organizacije, ki praznijo njegovo mošnjo. Mnogo takih odličnih oseb bi se dalo naštet, še več pa videti v jutranjih urah pri obhajilni mizi v praških cerkvah.

Kakor vsi veliki pokreti na Češkem se bo skušal verski boj zanesti tudi v Jugoslavijo, posebno ob priliki vsesokolskega izleta, ki se vrši leta 1926 v Pragi. Zato pa katoličani v Jugoslaviji: učite se od čeških katolikov, bodite budni!

Politične beležke.

Vprašanje Radičevega vstopa v vlado. Radič še vedno ni prišel iz Zagreba v Beogradu kot minister, ali se pa iz Beograda vrnil v Zagreb kot minister, kakor že tako dolgo napoveduje od dneva do dneva zagrebški »Jutarnji list«. Vprašanje njegovega vstopa v vlado se po poročilu radikalskega beograjskega lista »Vreme« rešuje takole: »Vprašanje vstopa Radiča v vlado je popolnoma prepuščeno g. Pašiću in cela stvar čaka na primernejši čas. Dobili pa smo še neke podrobnosti o tej stvari. Po informacijah iz dobro poučenih krogov je bilo povodom zadnjega Radičevega obiska v Beogradu principiarno rešeno, da pride Radič v vlado. Vsi odločilni činitelji so temu pritrdili. Oostalo je samo še nerešeno, kakšen položaj naj Radič zavzame v vladi. On sam je predložil dve možnosti: prvo, da vstopi v vlado kot minister brez portfelja, a dobi v tem slučaju dolžnost in mesto vladnega podpredsednika, drugo, da postane resorni minister, a dobi kak političen resor, ker so vsi sedanji radičevski ministrski resorji gospodarskega značaja. Stjepan Radič je prepustil, da se o tem dogovorita Pašić in Pavle Radič ter da se mu rezultat naznani. Ko bi dobil obvestilo, bi takoj prišel v Beograd, prisegel in prevzel svoje mesto. G. Pašić še doslej še ni niti sestal z g. Pavlom Radičem radi rešitve tega vprašanja.« — tgr

Radikali za oblastne volitve. Na zadnji svoji seji je radikalni klub razpravljal o oblastnih volitvah. Poslanec Ljuba Jovanović je ostro grajal, da vlada ni v celoti izvedla oblastne, srezke in občinske samouprave. Uvedba oblastnih samouprav bi po njegovem mnenju pomenila likvidacijo vseh pokrajinskih vprašanj in bi sedanji avtonomisti in federalisti uvideli, da lahko svoje lokalne stvari po svoji volji rešujejo tudi potom oblastnih samouprav. Tudi drugi govorniki so zahtevali izvedbo oblastnih volitev ter pozvali notranjega ministra, naj to enoglasno željo kluba predloži predsedniku vlade in čemu ministrskega svetu, da bi se oblastne volitve čimprej izvedle. — tgr

Pribičević in velesrbski »Balkan«. Večkrat smo že ugotovili laskave in pohvalne besede skrajnega velesrbskega lista »Balkana« za samostojne demokrate in zlasti za Pribičevića. Te pohvale so najboljši znak, da je samostojno demokratsko jugoslovenstvo neiskreno. Slovence in Hrvate hočejo samostojni demokrati kar čez noč napraviti za Jugoslovane ter jih prisiliti, da se odrečejo vsemu svojemu, velesrbskim šovinistom pa to nečje in si ne upajo tudi nikdar povedati, da najhujše grešijo in najbolj ovirajo jugoslovansko idejo. Ker je »Balkan« Pribičevića že tolikokrat hvalil in ker je zanj že tolikokrat delal pri raznih kombinacijah, si jemlje tudi pravico deliti mu nasvete. Zadnjič mu je vneto priporočal, naj se odreče »jugoslovenske blodnje« ter mu pri tem stavi sledeča vprašanja in zahteve: »Izvolite vprašati svoje volilce v Liki, ali se hočejo imenovati Srbi ali pa Jugoslovani, ali hočejo, da se država imenuje Srbija ali pa Jugoslavija, pa boste slišali strašen odgovor. Nagnali vas bodo iz svojih vasi pri vseh vaših velikih in divnih zaslugah za to državo. Ko ste bili nedavno v Banjaluki od naroda triumfalno nošeni na rokah, niste niti z eno besedo omenili Jugoslavije, ker ste vedeli, da v tem kraju tedaj ne bi imeli uspehov. — Ker zna »Balkan« vse one, ki so kolikortoliko protivni velesrbskemu šovinizmu, tako strašno napadati, je jasno, da ima za Pribičević prav blage besede samo ra-

di tega, ker je prepričan, da bo kmalu padla zadnja zapreka medsebojnih simpatij in da bo Pribičević dobil popolno pohvalo nasilniške organizacije Srnao. Za zaslepljene v prečanskih krajih, ki verujejo samostojno demokratskemu jugoslovanstvu, bi moralo biti pisanje »Balkana« skrajno koristno, tako nekako, kakor operacijski nož, ki z očesa reže mreno ter povrne zdrav vid. — tgr

Radikali v Vojvodini. Novosadski list »Narod« zanimivo opisuje vojvodinske radikale. Radikalna stranka v Vojvodini še ni nikdar bila tako razdrapana, kot sedaj, ker so se njeni prvaki po svojih različnih spekulacijah razdelili na struje in skupine. Med temi strujami se bijejo prikriti in odkriti boji. Edino med staro in mlado-radikalno strujo b' še bilo nekaj načelnih in celo idejnih razlik. To je zlasti v novosadskem okraju, kjer predstavlja staroradikale minister narodnega zdravlja Slavko Miletič, mladoradikale pa Mita Kličin, ki velja za prijatelja in somišljenika pokojnega Protiča. V somborskem okraju so pa radikali razprti samo radi tega, ker hoče skoraj vsak biti poslanec. Pri zadnjih volitvah so se hudo kregali in še sedaj trajajo boji proti Marku Trifkoviću in Dragiši Leovcu. Najhujše izpodbijava ta dva poslanec dr. Lalošević, ki hoče biti na vsak način pri prihodnjih volitvah nositelj liste, menec, da srezki kandidati ne bodo prodrli. Somborski radikali drug drugega izključujejo iz stranke ter obtožujejo za razne zlorabe. Radikalom v subotičkem okrožju je strankino vodstvo pri zadnjih volitvah vrnilo dr. Radonjiča, proti kateremu se en del radikalov še sedaj ostro bori. Tretji del pa podpira dr. Ninčiča. V severnem Banatu so radikali tako skregani, da se nasprotniki že ne dajo več razločiti. Tem radikalom je vodstvo stranke pri zadnjih volitvah vrnilo dr. Ninčiča, protivil se je pa domačin Stanković. V južnem Banatu, kjer je bil izvoljen finančni minister dr. Stojadinović, se razvija vedno večji odpor in boj proti njemu, posebno radikalsko skupino ali strujo ima tudi poslanec dr. Grgin, potem pride še nekaj frakcij, ki se medsebojno pobijajo in obtožujejo in tako v Vojvodini ni niti kraja, kjer bi predstavljali radikali če že ne idejno, pa vsaj organizatorično in družabno nekaj enotnega. Če ena frakcija odpošlje v Beograd svojo deputacijo, setavi takoj druga protideputacijo. Ko se pa obe vrneta domov praznih rok, je pa najmanj za eno leto dovolj snovi za prepir, kdo je kriv, da se ni to in ono doseglo. »Narod« pravi, da bi radikali v Vojvodini ob resnično svobodnih volitvah popolnoma propadli, a da se pri prihodnjih volitvah, če bi se tudi izvajale s terorjem, ne bo obdržala niti tretjina dosedanjih poslancev. — tgr

Divjanje fašizma.

Zadnje strašno fašistovsko nasilje nad tržaškimi Slovenci, nad slovenskim in nad opozicijskimi listi je samo en dogodek v dolgi vrsti fašistovskega divjanja. Italijanski nacionalizem, kakor ga razlagajo in uvajajo fašisti, ne pripozna eksistence nobene druge narodne skupine na italijanskem območju.

Italijanski fašizem ustvarja dnevno nasilje in divjanstvo, da najde tako funkcije za svoje člane. Današnja Italija je bazirana na nasilju, nasilje je fašizmu potrebno, potrebni so mu razburljivi dnevni dogodki, da se z njimi zavzame vsa pozornost javnosti ter tako prepriča trezen pogled in spoznanje, da je fašizem nesposoben in da naravnost upropašča deželo. Če ne bi bilo požigov, pokoljev, ropov ter raznih zunanjepolitičnih avantur, bi italijanska javnost takoj videla, da fašistovska vlada ne zna reševati perečih dnevnih vprašanj, fašistovske tolpe bi postale brezposelne in na krmilo deželi bi prišli sedanji opozicionarci, ker bi ljudstvo uvidelo, da imajo oni prav.

Mussolini se vsega tega zaveda in zato vzdržuje vse orgije poulične politike. Vsi njegovi teatralni nastopi so prirojeni za to poulično politiko. Ulica je glavni faktor italijanskega javnega življenja. Za vsako nasilje nad opozicijo in nad narodnimi manjšinami pripravljajo sam Mussolini poprej ulico, kadar pa misli, da to še ne zadostuje, si pa izmisli kako zaroto proti svoji osebi, proti kralju, proti državi itd. Tudi sedaj govori večina okolnosti za to, da je celi atentatorski plan na Mussolinija in pripravljanje državnega preobrata enostavno izmišljeno, da se najde pretveza za ponovna nasilja nad opozicijo in nad narodnimi manjšinami ter za vplivanje na javno mnenje povodom končno le razpisanega procesa v zadevi zverinskega umora socialističnega poslanca Matteotti-ja.

Mussolini naziva svoje fašistovske divjake »rimske viteze« ter neprestano govori o slavnem »rinskem« narodu in o njegovi slavni tradiciji. Junaki od Caporetta in od Valone so pa samo po imenu potomci osvoboditeljev Kartage. Rimski pomen in slavo so ustvarile popolnoma druge okolnosti, današnja Italija s svojimi velikanskimi dolgov, s svojim neurejenim gospodarstvom, s preobilico siromašnih brezposelnih delavcev itd. — nima prav nobene upravičenosti ponášati se s staro rimsko

slavo. Sam Mussolini je imel v Locarnu priliko videti, kako zunanji svet sodi o njegovi grandomaniji. Novinarji vseh zapadnih držav, zlasti pa odlični predstavniki francoskega, angleškega in norveškega tiska so mu v obraz očitali težke zmote in blodnje ter so tudi drugače pokazali svoje preziranje in obsojanje njegovega diktatorstva.

Res je, da ima narava italijanske rase nekaj prav nesrečnih črt. Te nesrečne črte omogočujejo Mussolini-jevo fašistovsko diktaturo, kakor D' Annunzio-vo pisateljsko slavo. Kakor bi bilo pri drugih narodih nemogoče proslavljanje pisatelja, polnega osladnih fraz, tako bi se tudi drugod ne mogla pojaviti in obdržati kakša Mussolinijeva diktatura. Drugi narodi veliko treznejše mislijo, Italijani se dajo pa silno hitro zapeljati v fantaziranje. Samo fantazija odvrta Italijane od dejstva, da je na primer 300.000 Avstrijcev premagalo pol drugi milijon Italijanov in 3000 neorganiziranih, primitivnih Arnaytov nagnalo Italijane iz Valone. Mussolini je silno razširil bajko in laž zmage, sfantaziral je ulico in to ga drži na površju. — tgr

Iz Slovenije.

Odmev tržaških dogodkov. Radi novih fašistovskih napadov na pravice naše narodne manjšine v Italiji, so se vršile preteklo nedeljo v vseh večjih mestih demonstracije, ki so zavzele večji obseg v Zagrebu, Ljubljani in Splitu. V Zagrebu so demonstranti zažgali dve italijanski zastavi, v Splitu pa pobili italijanskemu konzulu okna. Radi teh dogodkov vlada v beograjskih političnih krogih skrb, da ne bi vplivali na dosedanje prijateljsko razmerje med Jugoslavijo in Italijo.

Vztrajni so pa! Po poročilu »Jutra« in »Tabora« so se zbrali zadnjo nedeljo mariborski sam. demokratiški prvaki na poseben posvet. Pod predsedstvom dr. Lipolda sta razkladala oblastnemu SDS odboru za mariborsko oblast politično modrost: dr. Pivko in dr. Kramer. Krona vsega posvetovanja je bil že zopet klic po koncentraciji naprednih sil. Že pred leti je spustil iz že takrat polomljene JDS barke g. Kukovec kot tedaj še aktivni politik v Središču napredno koncentracijskega goloba, ki se naj bi bil vrnil z zagotovilom: Vsi naprednjaki v Sloveniji, ki so razpršeni na vse mogoče stranke, hočejo smukniti pod SDS klobuk in lopniti pod dr. Žerjavovim vodstvom po SLS. Minula že bodo več nego tri leta, odkar je spustil v javnost zgoraj omenjenega goloba sam dr. Kukovec, a od tedaj se še ni vrnil nazaj z lavoriko dosežene koncentracije. Koliko uspehov so prinesli SDS klici po koncentraciji naprednih sil proti SLS, je nglepi dokaz dejstvo, da danes niti dr. Kukovec ne ve, ali je še za dr. Žerjava, ali za Puclja, Prepeluha in Radiča. Eno lepo lastnost sam. demokrati vendarle dokumentirajo na vsakem shodu in ta je: vztrajni so v klicu po potrebi koncentracije naprednih sil, akoravno doslej naprednjakov niso združevali, ampak jih razgnali na vse mogoče frakcije, ki so si edine, da je revno kliko sam. demokratov treba streti in potem si bo oddahnila cela Slovenija!

Požar na Pobrežju pri Mariboru. Po polnoči od 9. na 10. t. m. je nastal iz dosedaj še neznanega vzroka požar v gospodarskem posloplju g. Antona Löschniga na Tržaški cesti št. 6. Kakor navadno hitro pribrezla mariborska me-

Iz kat. sveta.

VACLAV BLIZINSKI.

Ruska-Poljska je zelo zaostajala za poljsko Galicijo. Polja so bila slabo obdelana. Ljudstvo je živeło v bedi in nesnažnosti ter je pred vojsko trumoma izseljevalo. Redki so bili, ki so znali čitati in pisati. Duhovščina je obupovala, da bi mogla med to množico zameniti praktično krščanstvo, ali pa se tolažila s svetopisemskim rekom, da peklenska vrata Cerkve ne bodo premagala ter mirno držala roke križem. Župnija Liskov pa je krasen primer, kaj more ustvariti tudi v najtežavnejših razmerah kat. duhovnik, mož molitve in dela, ki je svoje izredne sposobnosti, vso svojo požrtvovalnost in ves svoj diplomatski talent stavil samo v službo ljubezni do Boga.

Ta župnija ima 16 vasi, 568 gospodarstev in 5326 prebivalcev. Ogromna večina so manjši posestniki. Zemlja je srednjedobra ali celo slaba; vsled zaostalega obdelovanja zemlja zelo slabo rodi. Tudi v nedeljah na pol prazno cerkevko, 87 odstot. ljudi, ki ne zna čitati in pisati, je našel v svoji župniji VACLAV BLIZINSKI, ki je prišel leta 1900 kot župnik na faro Liskov. Pa ni obupal. Junaško se je lotil dela. Najprej je postavil cerkev. Leta 1902 je ustanovil konzum, ki ima danes svojo moderno pekarno in lastni umetni mlin. Z dobro urejeno tkalnico je omogočil ljudstvu, da si poceni zagotovi obleko. Ustanovil je tovarno za igrače, da se ne bi bilo treba izseljevati v tujino. Vsled velike nesnage so najrazličnejše bolezni pogosto nadlegovale njegove župljane. Postavil je kopališče in parno pralnico. Ni ga prestrašilo zabavljanje celo njegovih najboljših pomočnikov, da so take novotarije nepotrebne. Uvedel je boljše goveje pasme ter leta 1911 osnoval zadružno mlekarno, ki je leta 1924 izvozila iz prej nepoznanega kraja 400.000 litrov mleka. S stavbno zadruho je zaposlil delavce, ki bi sicer morali v tujino, kmetom pa je postavil po zelo nizki ceni 32 hiš, 76 gospodarskih posloplj in hlevov, štiri šole in veliko skladišče za poljske pridelke, ki je varno proti vltomu in ognju. Njegov Prosvetni katoliški dom je eden največjih na Poljskem. Društveno mu dela istotako od župnika Blizinskega ustanovljena kmetijska šola. Za siromake je poskrbel mirni

stna požarna bramba je omejila požar na gospodarsko posloplje, tako da so k sreči ostala druga posloplja nepoškodovana. Uničenih je 12 prašičev popolnoma. Posrečilo se je konja spraviti na varno iz že gorečega hleva. Od požara je bila mestna požarna bramba odpoklicana k nekem drugem požaru v mestu. Studenska požarna bramba, ki je prispela četrte ure za mariborsko na lice nesreče, je končala rešilno delo in se odpeljala domov. Proti 4. uri se je pa ogenj zopet poživil in je začelo zopet goreti. Ob 6. uri zjutraj je prispela tudi pobrezka požarna bramba pod poveljstvom načelnika g. Ribiča na kraj požara in pogasila zopet nastali požar. Gospodarsko posloplje je popolnoma uničeno in utrpel posestnik precej škode. Kakor se sliši, ni bil kaj posebno zavarovan. Posestniki, zavarujte se pravočasno pri domačih zavarovalnicah proti požaru, ker ne veste ne ure ne dneva ...

Svarilo pred nakupom. V Selnici ob Dravi je okradel tat znanega mariborskega razpečevalca devocijonalij, Krepeka. Izmaknil mu je cel nahrbtnik raznih svetinjic, rožnih vencev, molitvenikov itd. — Vrednost ukradenega blaga znaša 9 tisoč dinarjev. Zadeva je javljena policiji in orožništvu ter se svari pred nakupom ukradenih stvari.

Kaj pa je v Rušah novega? Orjunci so se med seboj hudo skregali. Oberorjunc je strašno nervozen. Bilo bi dobro, da bi mu djali mrzle obkladke na glavo in še nekam drugam. — Delavci v raznih ruških industrijskih podjetjih sedaj drago plačujejo guljaž, pijačo in cigarete, ki so jih pred 8. februarjem dobili za to, da so volili Pivka. Delavski davek je sedaj plačilo za kroglice, ki so jih morali dati v skrinjico samostojno demokratske stranke. Slišijo se kletve, priduševanje: »Pr moj duš! Nikoli me ne bodo več dobili!« Pristaši Slovenske ljudske stranke smo pred volitvami pravočasno opozarjali delavce pa tudi posestnike, naj ne volijo z demokracijo. A ljudje so raje ubogali zapeljivce. Sedaj jih pa trmoglavost tepe z davki. Ali jih bo ta šola za bodoče izučila?

Bencin pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Vprašamo sl. finančno oblast in upravo, kaj je z bencinsko afero? Ali se res hoče ta stvar zamašuriti? Visoka kazen je zadela dva velikaša pri Sv. Lenartu. Slišimo šušljanje, da hoče nekdo celo stvar tako obrniti, da bi bilo njemu prav. Če mora ubogi kmet, obrtnik in delavec plačati kazen za vsako malenkost, ali ne veljajo iste pravice

kotiček v sirotišnici. Tri velike knjižnice poslušajo sedaj v njegovi župniji. Vsaka vas ima kako katoliško društvo. Štiri godbe, trije pevski zbori in več dramatskih društev blaži njegovim župljanom v prostih urah sree in jih odvrta od pijančevanja in slabih poti. Letos je začel zbirati za zgradbo bolnišnice.

Skoraj 90 odstotkov volilcev ima organiziranih v tej župniji katoliška poljska stranka. Ko delo počiva, po žimi in ob deževnih dneh, je ob delavnikih cerkev bolj polna kot marsikje ob nedeljah. Ob nedeljah in praznikih pa obhaja župnik Blizinski več ljudi, ko ob svojem prihodu celo leto.

Skromni župnik Blizinski išče samo slavo božjo, pa je postal svetovno znan. Mnogo poljskih škofov in ministrov pa ni poznano niti svojemu narodu.

100.000 Kč je te dni daroval za popravilo katoliške cerkve sv. Vita v Pragi predsednik čehoslovaške republike protestant Masaryk, ki mu gotovo nikdo ne more očitati prijateljstva napram katolicizmu. A Masaryk je diplomat.

V sveto deželo poromajo češki katoličani 14. aprila 1926. Vrnejo se 15. maja čez Trst, Ljubljano in Maribor. Stroški so proračunani na 5000 Kč (8340 D).

Katoliško gibanje na Danskem. Med tri in pol milijoni danskega prebivalstva je 22.000 katoličanov, torej manj kakor katolikov v Srbiji. Meseca oktobra t. l. so imeli sestanek zaupnikov omladinskih organizacij. Prišlo jih je 193. Med sv. mašo, ki jo je daroval škof Bremsen, so pristopili vsi udeleženci k sv. obhajilu. Na sestanku je govoril tudi znani pisatelj Jørgensen, ki je pred 20 leti prestopil iz protestantske v katoliško Cerkve. Duša vsega omladinskega gibanja je škof Bremsen, nekak danski Jeglič. V kratkem misli začeti izdajati kat. dnevnik. Najbrž bo prehitel Hrvate.

Kat. shod za vse skandinavске države se vrši prihodnje leto v proslavo tisočletnice, ko je sv. Oskar prišel na danska tla oznanjat evangelij. Shod se vrši v Skamlingsbanku, kjer je začel svoje delovanje.

Maloštevilni katoliški Bolgari izdajajo že nekaj mesecev katoliški tednik »Istina«. List izdaja misijonar p. Damjan rodом Francoz v bolgarski cirilici. List se mnogo čita tudi v pravoslavnih krogih. Ne več sedma, temveč prva velesila je postal tisk.

tudi za bradate in golobrade bogataše? Dobro, da smo prišli celi stvari na siguren sled. Ne boste se nam izmuznili. Pravica naj zmaga povsod in tudi pri Sv. Lenartu.

Dobra gospodinja ima lepo, moderno sobno in kuhinjsko opravo, številno in praktično posodo, lepe servise za obed, kavo in čaj, elegantne garniture jedilnega orodja, električne kuhalnike in likalnice ter bogate zaloge živil. Seveda vse te stvari mnogo stanejo, toda ti jih kupi tam, kjer jih dobiš po 10 D, namreč potom Dobrodelne loterije Dijaškega podpornega društva v Ljubljani. V ta namen kupi za 10 D srečko društva in lep dobitek ti je gotov. Srečke dobiš v domačem kraju; če jih pa ni, piši ponje odboru v Akad. dom na Miklošičevi cesti 5 v Ljubljani.

Dnevne novice.

»Brazilijada«. V »Slobodni Tribuni« je dober opis razmer v virovitiški županiji. Dopisnik pretresljivo slika propadanje nekdanjega splošnega blagostanja. To propadanje izhaja iz protisocialnih stremljenj raznih oblastnikov in iz prevelike obremenitve ljudstva, ki mora povrh še rediti mnoge brezobzirne parazite. V Donjem Miholjcu je na primer rezidenca nekdanje madžarske magnatske familije danes v rokah par velekapitalistov in radikalskega poslanca dr. Grgina. Ta družba sijajno živi, vse drugo pa strada v nekdanj tako dobro situiranih krajih. Kmetje se zlasti pritožujejo nad silno trošarino, ko je na primer tvorniške cene kristalnega sladkorja pri kg okrog 7 D, a trošarina točno 5 D, pri petroleju je pa celo tako, da pride k ceni 2.90 D trošarine celih 4 D. Nek ekonom v Miholjcu je nabavil za oranje stroj, ki se kuri s petrolejem ter je prosil ministrstvo za oprostitve od velikanske trošarine. Ministrstvo je to prošnjo odbilo. Oprostilo je pa trošarine Grgina, ki rabi tri stroje. Ker se revne ljudi z raznimi bremenimi goni v obup, se je začela rapidno širiti kot prava bolezen takozvana »brazilijada«. Dnevno pride na okrožni urad najmanj po deset prošenj za izselitev v Brazilijo. Večinoma se selijo člani narodnih manjšin, a brazilijada je prevzela tudi Hrvate. Pripadniki narodnih manjšin dobivajo takoj potne liste, Hrvatom se pa delajo pri tem razne zapreke. Hrvate vleče v tujino primer rojakov, ki so tam že nekaj dosegli. Nemci in Madžari, priznan zelo marljiv in racionalen element, bi pa radi ostali, kjer so, a se selijo samo za to, ker ne morejo več vsega izdržati. Poleg vseh težav, ki jih delijo s Hrvati, so nad njimi še mnoge druge prav krute težave. Izseljenci odhajajo večinoma s celo famijlo in tako se je iz virovitiške županije v zadnjih dveh mescih izselilo najmanj 2000 oseb. Koliko jih še pa čaka na potne liste! Gotovo je, da ta svet drvi v očitno propast, v očitno suženjstvo, ker kdo pozna življenje in odnošaje v Braziliji, ve prav dobro, da tam o boljšem zaslužku, ki bi oskrbel mirno in pristojno starost, ni niti govora. Ljudem se to razlaga, pa vse nič ne pomaga. Nastalo je čudno duševno obupanje in neka posebna apatija. Ljudje poslušajo, priznavajo, da gredo v negotovost, končno pa vsak vpraša, bogzna, kaj me pa tu še vse čaka. V nekdanj najpremožnejših krajih nastajajo najhujša socialna vprašanja in ko pod najtežjimi bremenimi vzdihujejo kmetje, obrtniki, trgovci in sploh vsi državljani razven nekaj tisoč špekulantov, je gotovo, da stojimo pred katastrofo in pred največjim ogrožanjem cele pozitivne socialne edince ter cele državnotvorne in moralne institucije. — tgr

Naši ljudje v Sibiriji. Iz Sibirije je prišel v Beograd bivši avstrijski vojni ujetnik Jerebič, doma iz Rogatec. Pripovedoval je, da je v Sibiriji še najmanj 1500 naših ljudi, bivših vojni ujetnikov. Večina niti ne ve, da imamo jugoslovansko državo. Mnogo naših ljudi se je porazgubilo po Rusiji — našlo si je novo domovino. Poldrugi tisoč, o katerem govori, je pa še vedno v ujetniških taboriščih in mora trdo delati samo za hrano in obleko. V posameznih barakah stanuje od 30 do 40 ljudi, vsak dan ostaneta po dva doma, da kuhata in snažita barako, drugi so pa na delu. Ruske oblasti pravijo, da ne morejo ničesar storiti za njih povratek v domovino, dokler Jugoslavija ne prizna Rusije. — tgr

Nova špijunska afera v Vojvodini. Somborsko državno pravdnštvo je odredilo senzacionalne aretacije v kraju Bogojevo. Zaprtih je 15 oseb, samih bogatih Madžarov, ki so baje pristaši madžarske zarotniške družbe. Za časa Karlovega puča, ko je Jugoslavija mobilizirala, bi morali aretirani spustiti v zrak mostove na Donavi v Novem Sadu in pri Bogojevu ter porušiti na več mestih železniške proge v Vojvodini, da bi se tako zavrlo napredovanje jugoslovanskih čet. Iz Madžarske so dobili velike količine razstreljiva.

Klub kadilcev opija v Osijeku. Osiješka policija je prišla na sled družbi »boljših« krogov, ki se je vdajala uživanju opija. Shajali so se v posebnem lokalu, kjer so kadili opij; takih »zabav« se je udeleževalo tudi več žensk.

Proces proti odmetnikom v Črni gori. Pred cetinjskim sodiščem se je pričel proces proti 43 odmetnikom; obtoženi so razdeljeni na dve grupe, v eni je 14, v drugi 29 oseb. Sodita jih dva senata; proces bo pa trajal najbrž do konca meseca aprila. Odmetniki so obtoženi 12 umorov in raznih drugih zločinov. Na zatožni klopi sedi med odmetniki tudi nečakinja dr. Vukašina Markovića, Stojanka Marković, katero je njen stric odvedel v planine ter jo držal pri svoji razbojniški četi.

Ponarejeni kolki v prometu. Državna uprava monopolov je ugotovila, da krožijo v prometu ponarejeni koleki po 10 in 250 D. Falzifikati se dajo zelo lahko razločevati od pravih kolekov.

Afera avstrijskega zunanjega ministra. Avstrijski zunanji minister dr. Mataja je zapleten v afero z banko Biedermann. Parlamentarna preiskovalna komisija je dognala, da je dobil od banke 20 tisoč akcij Biedermann banke v vrednosti 9 tisoč dolarjev, zato je pa izposloval za banko razne ugodnosti pri državnih finančnih transakcijah. V avstrijskih političnih krogih pričakujejo demisijo zunanjega ministra.

Kritičen položaj v Siriji. Položaj v Siriji postaja čim dalje bolj nevzdržljiv. Vstaško gibanje se je razširilo na celo pokrajino, zasedeno po Franciji. Najvažnejše trgovsko središče Homs je obkoljeno od vstajev in vsak dan pričakujejo, da ga zasedejo. Damask sam so Francozi močno utrdili s strelskimi jarki in žičnimi ovirami, vendar jih vstaji neprestano napadajo. Okolica Damaska je popolnoma v rokah upornikov, ki so prerežali vse vezi mesta z morjem. Dosedaj mirna plemena so se pridružila upornikom ter tvorijo razbojniške kolone, ki rušijo železniške mostove in ostale prometne zveze, po katerih prihajajo francoska ojačenja.

Frunzejev naslednik v sovjetski armadi. Za naslednika Frunzeja v vrhovnem komisariatu za vojsko in za vrhovnega poveljnika rdeče armade je imenovan Vorozilov. Novi poveljnik je bil dosedaj član vojnega sveta in komandant moskovske garnizije.

Laž tajne rusko-italijanske zveze. Nek ameriški list je objavil kot veliko senzacijo tajno pogodbo med Rusijo in Italijo, po kateri naj bi bila razdeljena Turčija in cel Balkan na rusko in italijansko interesno sfero. Rusko sovjetsko poslanstvo v Londonu je podalo uradno izjavo, da je taka pogodba izmišljena in da je ameriški list objavil navaden falzifikat. — tgr

Borza (Avala). Zürich zaključni: Beograd 9.20, Pariz 20.65, London 25.14, Newyork 518, Milan 20.675, Prag 15.37 in pol, Wien 73.125, Budapest 0.00727, Berlin 123.50, Brüssel 23.55, Madrid 74.15, Amsterdam 208.85, Varšava 86, Bukarest 2.75, Sofija 3.75, Atene 6.95. Zagreb devize: Pariz 223 do 227, London 273 do 275, Newyork 56.475 r, Milan 222.67 do 225.07, Praga 166.69 do 168.69, Wien 7.92 do 8.02, Budapest 0.0788 do 0.0798, Berlin 1340.25 do 1350.25, Zürich 1085.80 do 1093.80, Brüssel 256 do 260. Valute: dolar 55 in pol do 56.10.

Iz Maribora.

SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

15. redna seja mariborskega občinskega sveta se je vršila večera, dne 10. t. m. Po otvoritvi je gospod župan pred prehodom na dnevni red pozdravil nova občinska svetnika g. Maherja in g. dr. Faningerja, ki sta po listi narodnega bloka prišla v obč. svet. Župan je nato omenil smrt velezaslužnega bivšega župana g. dr. Schindlerja. Mesto odstopivšega člana mestnega sveta gosp. Rogliča, je bil izvoljen s 23 glasovi od 33 g. Planinšek.

Poročilo gospoda župana.

Proti odobritvi zapisnika zadnje izredne seje, katero je vpoklical g. župan na spominski dan koroškega plebiscita, je protestiral svetnik Bahun ter imenoval takratne sklepe obč. sveta neumnost. Župan mu je radi tega podelil ukor. — Vsled odstopa nekaterih občinskih svetnikov, so ostala mesta v odsekih prazna. Izvoljeni so bili v III. odsek g. Tumpej, v IV. odsek pa g. Dobrave in dr. Lipold. — V kuratorij Vespe sta bila tudi letos izvoljena kot pedagog g. profesor Fink in kot fin. upravitelj g. ravnatelj Boltavzar. — Veliki župan je občini odobril najetje posojila v znesku 1.200.000 Din. za zgradbo nove hladilnice. Občina že ima ponudbo nekake konzorcija za posojilo v znesku 2.500.000 po 11%. — Intervencija poslanca Žebota v Beogradu glede za računanje prispevka za električno inštalacijo v najemnino, je ostala brezuspešna. — Občina je zaprosila vojaško oblast, da se ji prepusti in objekt meljske vojašnice v stanovanjske svrhe; vojaška oblast je to odklonila. — Glede znižanja toka za električne peči je elektrarna Fala odgovorila, da daje samo nočni tok po znižanih cenah, za posebne peči, ki se kurijo po noči, po dnevu pa toploto oddajajo. Za navadene peči priporoča Fala, da naj se priključijo na električni števec, kar pa bi njihovo kurjavo še veliko bolj podražilo. — Klub socialistov je predložil načrt, naj občina položi kabel v želez. koloniji ter upelje električna luč, ker je edino še ta del mesta razsvetljen. Isto pa je predlagal že obč. svet. Strmšek in socialisti so zopet prišli malo prepozno.

Poročila odsekov.

III. o d s e k (poročila g. dr. Kac): Preureditev mestnega kopališča na električni obrat je zopet stopila v ospredje. Rentabiliten račun izkazuje pri nekoliko višjih inštalacijskih stroških pri električnem obratu 39.000 dinarjev letno prihranka napram obratu na premog. Obč. svet principijelno sklene, da se kopališče preuredi na elekt. obrat, kadar bo za to, na razpolago dovolj sredstev. — Posestvo g. Reiserjeve se bo na njeno prošnjo na novo parceliralo, ob enem bi se pa odkupilo oz. zamenjalo od nje dve parceli v izmeri 500 kv. metrov za razširjenje magdalenskega parka. Posesnica ponuja omenjeni parceli po 50 D kv. meter, občina pa ponuja samo 20 D. — Brivcu Radivoju Pircu, kojemu je dosedanji lokal odpovedan, se dovoli zgraditev paviljona na oglu Cvetlične in Aleksandrove ulice. — Novonastala ulica za zgradbo Pokojninskega zavoda se imenuje Dr. Karl Verstovšekova ulica. — Stavbeni urad priporoča, naj se gozd v okolici vodovoda poseka, češ, da je neurejen in zanemarjen. Obč. svet se izreče proti tem ter sklene, naj se gozd iztrebi in ohrani.

IV. o d s e k (dr. Jerovšek): Odkup posestva in hiše št. 22 v Mlinski ulici, v svrhu podaljšanja Marijine ulice se odloži za tajno sejo. — V vojašnici kralja Aleksandra je v eni sobi poškodovan strop, ker so strohneli tramovi. Ker občina plačuje za vzdrževanje vojašnic 280 tisoč dinarjev, najemnine pa dobi samo 30 tisoč dinarjev, bo popravljala objekte samo takrat, če se najemnina primerno poviša. — Isto se sklene glede državne realke, ki prosi za izvršitev nekaterih popravil na poslopju. — V svrhu preureditve županove sobe se določi 71 tisoč dinarjev. Preuredila se bo tudi soba za magistratnega ravnatelja, in sicer tam, kjer je sedaj konskripcijski urad. — Mestni klavnici se dovoli nakup nekaterih predmetov, ki jih rabi za stroje, že sedaj iz proračuna za prihodnje leto. — Občina bo najela domače posojilo v znesku 675 tisoč dinarjev, katerega bo porabila za postavitev treh stranišč in za kanalizacijo Koroščeve ulice. — Narodnemu gledališču se dovoli nakup 4 gasilnih aparatov in 1700 D za razne električne predmete za razsvetljavo odra. — Leta 1923 je občinski svet sklenil vpeljati poseben davek za nezazidane parcele. Takratna pokrajinska uprava na prošnjo sploh ni odgovorila, sedaj pa je dobila občina od velikega župana odgovor, naj prošnjo ponovno vloži ter naj se informira o tem davku v Ljubljani, ker je veliki župan davek odklonil. Zadeva se izroči odseku, da jo preštudira. — Ljudski kuhinji se dovoli 9000 dinarjev za povišanje porcije kruha v zadnjih treh mesecih tekočega leta. — Trvdki Wögerer se zniža cena za led na 6.50 D, dočim ostale za ostale izvoznice, ki ne koljejo v mest. klavnici še stara cena, in sicer 10 D za 100 kg. — Med vojno je občina založila za IV. voj. posojilo v znesku 120 tisoč avstrijskih kron pri neki dunajski banki za vrednostne papirje, vredne 473 tisoč kron. Na osnovi pogodbe med našo državo in Avstrijo, mora občina sedaj plačati posojilo, in sicer za vsakih 100 kron 8 D. Ker bi drugače zapadli založeni vrednostni papirji, ki so mnogo več vredni, odobri obč. svet 19000 dinarjev v poravnavo tega dolga. — Davčna oblast je sedaj pričela pobirati davek na telesno delo, ki bo znašal pri občinskih delavcih letno 72 tisoč dinarjev. Ker terja davčna oblast davek za nazaj do meseca aprila, bi morala občina delavcem odtegovati od sedanje plače za nazaj toliko, da bi bil zaostanek plačan. Obč. svet sklene, da zaostanek plača občina, pač pa se bo zanj odtegovalo delavcem 3.3% plače za izplačilo davka.

Za božičnico se dovoli na predlog gospoda Stabeja Društvu za podporo revnih učencev 40 tisoč dinarjev, vsem ostalim društvom pa isto svoto kot lansko leto. — Manjša popravila in dela za občinsko imetje je dosedaj občina izvrševala v lastni režiji, izkazalo se je pa, da bi to delo prišlo mnogokrat ceneje, če bi se oddala obrtnikom. Odseku se naroči, naj do prihodnje seje ugotovi, katera dela se izplača izvrševati v lastni režiji, druga se bodo pa oddala. — Dnevni red javne seje je bil izčrpan. V tajni seji je bil soglasno sprejet za uradni III. kategorije g. Brandner ter bo nastavljen v socialno-političnem uradu. Občinski svet je dalje sprejel ponudbo nekake konzorcija za posojilo v znesku 2.500.000 D pod izredno ugodnimi pogoji, ker znašajo obresti samo 11%.

Slovenski dnevnik v Mariboru. Prijatelji svetujejo in prigovarjajo, naj začnemo kot dnevnik. Povdarja se potreba, kakor tudi dober izgled slovenskega dnevnika v Mariboru. »Tabor« kot dnevni list ne pride v poštev, je navaden plakat. — Prijateljem hvala za nasvete, še bolj pa za pomoč, da se to čimprej izvrši.

Pritožbe proti cariniku, ki je štacioniran na meji v Št. Ilju, se slišijo že od raznih strani. Posebno odurno in tujskemu prometu skrajno škodljivo je bilo njegovo postopanje napram neki potniški družbi, ki je prišla z avtomobilom preko meje. Gospod carinik je bil v gostilni in ko so ga klicali na uradni posel, je zljil vso svojo jezo nad potniki. Prav brezobzirno jih je preiskoval in potem jim je zacarinil najpotrebnejše perilo in obveze, ki jih ima vsak avtomobilist seboj. Stroga preiskava je potrebna in nujna. — tgr

Na IV. prosvetni večer, ki ga priredi Prosvetna zveza v Mariboru v petek, dne 13. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorani Zadrúžne gospodarske banke, bo predaval g. prof. Garijel Majcen o Mariboru v srednjem in novejšem veku. To bo nadaljevanje in konec njegovega predavanja na zadnjem prosvetnem večeru. Mariboržani, udeležite se tega prosvetnega večera, ker bo predavanje jako zanimivo!

Jugoslovanska strokovna zveza. Skupna seja načelstva in nadzorstva se vrši v petek, 13. t. m. ob 6. uri zvečer v prostorih tajništva, Aleksandrova cesta 6. — Dnevni red: volitve v Del. zbornico. Radi važnosti dnevnega reda prosim zanesljivo udeležbe. Načelnik.

Shod stanovanjskih najemnikov, ki se je vršil sinoči pri Götzu, je bil naravnost rekordno obiskan. Zbovalci so enoglasno sprejeli načrt Društva stan. najemnikov, da se uvede pobiranje davkov na stanovanja, da se tako ustvari fond za zidanje novih stanovanjskih hiš.

Nesreče pri delu. Pri kovaču Šoštaricu v Pristanjski ulici se je ponesrečil 17 letni kovaški pomočnik Planinc Franc. Prišel je z roko v vrtni stroj, ki mu je odtrgal vse prste na eni roki. Prepeljan je bil v bolnico. — Na Kralja Petra trgu se je ponesrečil pri gradnji hiš Pokojninskega zavoda zidar Weis Ivan; padel je z odra ter se precej težko poškodoval.

Omračenje uma. Včeraj zjutraj se je omračil um Saper Matildi 45 letni ženi železničarja. Rešilni oddelek jo je prepeljal v bolnico in zvečer so jo poslali v umobolnico v Ljubljano.

Požar v stanovanju. V noči od ponedeljka na torek je izbruhnil ogenj v stanovanju g. ravnatelja Pirca v

Koroščevi ulici. Užgala so se tla pod štedilnikom ter tlela celo noč. Šele zjutraj so ogenj opazili, ko so tleli že tramovi pod podom. Požarna bramba je morala štedilnik razdreti in tleče tramove izsekati.

Preselitev obrti. Naznanjam p. n. meščanstvu preselitev svoje slikarske, plesarske in črkoslikarske obrti iz Slovenske ulice 10 v Levstikovo ulico 31 (poprej Papiršef) in se priporočam za cenjena naročila vseh, v mojo stroko spadajočih del. Naročila se iz prijaznosti tudi sprejemajo pri gospodu Vincetiču, Slovenska ulica 10, in v tobačni trafiki gospe Svetek v Gosposki ulici 32. Franjo Horvat, slikar.

Mariborska gledališka sezona se otvori prihodnje dni. Prenavljalna dela so toliko kakor gotova in notranost gledališča je dobila nepričakovano fin in eleganten izgled. Vse stene so novo tapecirane, deloma pre slikane, deloma pozlačene, naravnost imponira pa strop v svojem belo-zlatem sijaju. V parterju in po ložah je položen nov temnordeči baržun, si daje v kontrastu s svetlimi tapetami in črno-lakiranimi lesenimi deli občutek izredne intimnosti in toplega ugodja. V lože pridejo novi mehki stolčki in na tla je položen linoleum. Ravno tako v hodnikih, ki so dobili sploh čisto novo okusno lice. Naravnost ličen je vhod skozi obe bivši loži št. 3 v parterju, nič manj pa ograja, ki loči parterne sedeže od dijaškega stojišča. Res velika zasluga mestnega stavbenega urada, ki je pokazal s tem svojim delom velik umetniški okus in mnogo smisla za kulturo. Za snaženje in zadnje vaje na odru je treba še par dni, potem pa začne opera z »Gorenjskim slavčkom«, drama pa z »Zakletim gradom«. Želeti je, da pokaže tudi mariborsko občinstvo z obilnim obiskom kar največ smisla za gledališče.

Kvartet Zika je pripravljen prirediti še en koncert, če se prijavi dovolj obiskovalcev. Prijave sprejema gledališka blagajna do 14. novembra. Koncert bi se vršil okoli 25. novembra.

Poziv k abonmanu. Prijatelji gledališča, ki se še niste, se pozivaljajo še enkrat, da se abonirajo najdalje do 14. novembra. Posebno se priporoča renovirani elegantni parter, ki je popolnoma oddeljen od dijaškega stojišča.

LISTEK.

Mali svet naših očetov.

Roman treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.
Prevod iz italijanščine.

73

Da moramo ljudem nekaj natveziti, ni baš najlepša stvar na svetu«, je rekel stric. »Končno pa! — Sedaj te bom objel, Franco, ker vem da boš jutri zgodaj odpotoval in težko da bi bila danes še sama skupaj. Torej z bogom. Še enkrat ti priporočam vse in ne pozabi name. Oh, še nekaj. Ti greš v Torino. Kot uradnik sem hotel služiti svoji domovini. Nikdar nisem bil kak zaročnik, in tudi sedaj nisem, toda svojo domovino sem vedno ljubil. Skratka, pozdravi mi trobojnico. Zbogom!«

Stric je razprostrl roke.

»Tudi ti, stric, boš prišel v Piemont«, mu je rekel Franco, ki je vstal ganjen od tega objema. »Tako je, ko bom mogel toliko zaslužiti, kot je za silo potrebno, boste vsi prišli.«

»Oh ne, dragi. Prestar sem, ne bom se več premaknil od tu.«

»Dobro, bom pa prišel spomladi in pripeljal dvestotisoč svojih prijateljev.«

»O da, dvestotisoč! Lepe misli, lepa upanja! — Oha, je gospodična Ombretta Pipi tu?«

Ombretta Pipi, tako so rekli Mariji v trenutkih dobre volje, je resno in slovesno vstopila. »Dobro jutro, stric. Ali si mi rekel Ombretta Pipi?«

Njen oče jo je dvignil ter jo položil na stričevo posteljo. Stric jo je smehljaje potegnil k sebi, da je sedela na njegovih nogah.

»Pridite sem, gospodična. Ste dobro spali? In punčka je dobro spala? In mežeg, ali je dobro spal? Ga ni bilo? Še boljše. Da, da, sedaj pride na vrsto Ombretta. Poljubček, kaj ne? Še enega, ne? Sedaj moram pa res povedati:

Ombretta srdita
Z Missipipija
ne bodi uporna
ter poljubček mi daj.

Marija ga je poslušala ko da bi prvič slišala te verze. Potem pa se je smejala, skakala in ploskala. In stric se je smejal z njo.

»Očka«, je rekla in ga resno pogledala. »Zakaj jorkaš? Si kaznovan?«

Ta dan so pričakovali nekaj obiskov znancev, ki so obljubili, da bodo prišli po slovo pred Francovim odhodom v Milan. Luiza je storila čudež, da je zakurila v Sibiriji, kakor je imenoval stric dvorano. In tu so se sešli dona Ester, neločljiva Pavla iz Loggia, Paolin in Paolon, ter profesor Gilardon. Profesor je trepetal, bil v neprestanem nemiru. Luiza, ki še ni pripravila Francovih kovčkov je hodila neprestano iz spalnice v dvorano ter vsak trenutek poklicala Ester. In tako je skakala Ester neprenehoma semintja, sedaj je bila za profesorjem, sedaj pred njim, sedaj na levi strani, sedaj na desni. Ubogi človek je bil kot v magnetičnem vrtincu.

Tedaj se je prikazala tudi gospa Pepina, ki je od hišne preiskave ni bilo več na izpregled.

»O moja draga gospa Luiza! O moj dragi gospod Franco! Ali je res, da greste proč?« Sedaj se je pa začel Paolin premikati na stolu, zakaj zarzelo se mu je,

da je poslal gospo Pepino njen mož, da bi videla, kdo je in kdo ni pri sumljivih ljudeh, v izobčeni hiši. Hotel je s svojim Paolonom takoj oditi, toda Paolon je težko razumel kako stvar. »Kaj naj naredim sedaj z njim, ko nič ne razume?« je premišljeval Paolin. In ne da bi pogledal Paolona, mu je tiho rekel: »Pojdimo, Paolon!« »Pojdimol!« Paolon v resnici ni dolgo razumel, končno pa se je dvignil, ter odšel s Paolinom, ki ga je na stopnjicah ozmerjal.

Franco je mislil prav tako kot Paolin, zato ni pozdravil baš uljudno gospe Pepine. Uboga žena bi najraje jokala, ker je imela tako rada njegovo ženo in je tudi njega zelo cenila. Toda počutila je njegovo, ter jo opravičila v svojem srcu. Komaj si je upala, da ga je od časa do časa ponižno pogledala, kakor tepen pes. Vzela je Marijo v naročje, ji govorila o njenem dobrem očetu, o njenem dragem očetu, ki bo šel proč. »Bog ve, kako ti bo hudo! Uboga miška! Očka gre proč! In tak očka!« Franco se je razgovarjal s profesorjem, toda slišal je vse in se ves tresel od nepotrpežljivosti. Bil je zelo zadovoljen, da je prišla Veronika in ga poklicala.

Nekdo ga je želel na vrtu. Šel je tja in dobil tu gospoda Giacoma Puttinija in don Giuseppija Costabarbarija. Prišla sta, da se poslovita od njega, toda opozorjena od Paolina in Paolona sta želela, da bi jih gospe Pepina ne videla. Tudi vrtna tla so jima gorela pod nogami. Dočim se je mali suhi junak sopihajoč upiral Francovim vabilom, naj bi šel v hišo, je mali, debeli junak živahno obračal glavo in oči kakor kak dobrovoljni kos ter gledal sedaj na gorovje, sedaj na jezero, kakor iz navade do sumničenja. Zapazil je čoln, ki je prihajal iz Porlezze. Kdo ve? Ali ni bil mogoče lahko c. kr. komisar? Četudi je bil čoln še zelo daleč, jo je takoj mislil pobrisati in obiskati s Puttinijem gospoda carinika radi priložnosti, ker gospe Pepine ni doma.

Ko sta se tiho in naglo pozdravila s Francem, sta oba stara zajca oddirjala s povešeno glavo. Franco je ostal na vrtu. Zrak je bil mil, vrh Cressogna se je dvigal v zrak brez snega, ves ožarjen od solnca. Solnce je zlatilo tudi rumenkaste, z oljkami zasajene bregove Valsolde, dočim so padali na drugi strani prav do jezera, v modrikasto senco veliki beli obronki s snegom pokritega gorovja Galbige in Bisnaga. Franco je stal in gledal s težkim srcem to drago deželo svojih sanj, svoje ljubezni. »Zbogom Valsolda«, je pomislil. »Sedaj se pa hočem posloviti še od vas.«

(Dalje prihodnjič.)

Vozni red

veljaven od 15. oktobra je izšel v Tiskarni sv. Cirila.
Cena 1.50 D.

Sprejme se takoj

samostojna gospodinja

h gospodu v mesto. Ponudbe pod »Red in snaga« pismeno na upravo lista.

Skladiščnik, dobro verziran v vseh poslih pri lesni industriji, zlasti v nakupu in prevzemanju lesa, ter dober poznavalec okolice, se sprejme. Večletna praksa pogoj. — Mariborska lesna industrija Alojz Domicelj, Maribor, Koroška cesta 46. 545 5—1

Prodajo se: cepljene trte I. vrste komad 1.50 din., vkoreninjeni divjaki 50 par, samorodnice 50 par, cepljena sadna drevesa 7.50 din., enoletni sadni divjaki 50 par, dveletni 2.50 din. Pri večji množini popust. Oddajam že sedaj v jeseni. Za odgovor je treba priložiti znamke. Alojz Grabar, posestnik in tinar, Zagorci, pošta Juršinci pri Ptuj. 552 4—1

Kavarna »Evropa«, čez cesto od kolodvora, dnevno koncert, vsi časopisi na razpolago, dobre pijače, postrežba točna. Se priporoča! — Za Jos. Cizela — Gabro Valjak. 519

Štambiljke vseh vrst izdeljuje Zinauerja naslednik S. Petan v Mariboru, Aleksandrova cesta 43, dvorišče. 581

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—1. 107

Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in 800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm veliki po 1700 din.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 90 din., 30 cm po 77 in 100 din., 35 cm po 96 in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 din. Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

AVTOMAT. SVINČNIK
PRAKTIČEN
TRAJEN
CEN

ZLATO NALIV PERO
PRVORAZREDNA MARKA

SALAMA

prvovrstna
novo blago
povsem zrelo

se dobi povsod.

Prva hrvatska tvornica salame,
prekajenega mesa in masti
M. Gavrilović-a sin. d. d.
Petrinja.

Zastopstvo za Maribor in
okolico:

FRANC RAINER
Maribor.

ARGUS je naš najboljši domači obveščevalni zavod
ARGUS ima v vseh mestih zanesljive poverjenike
ARGUS daje obvestila o vsem, posebno pa o stanju
denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih
podvzetij in zasebnih oseb
ARGUS-ove informacije so vedno točne, izčrpne in
hitre
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11, Beograd
ARGUS-ov telefon: 6-25, brzojavni naslov: Argus

Armin Ellinger

trgovina usnja in čevlarskih potrebščin

Kralja Petra trg 9. MARIBOR Kralja Petra trg 8.

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru

dovoljuje trgovske ter obrtne kredite po zelo nizki obrestni meri za sedaj 16 odstotkov proti vknjižbi ozi. menicam.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun po dogovorjeni obrestni meri, za katere jamči tudi Mestna hranilnica kot taka in konečno celo mesto z vso davčno močjo.

Podrobnejše informacije je dobiti v društveni pisarni, palači Mestne hranilnice, to je Miklošičeva ulica 2 — pritičje na levo.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube, ki me je zadela s smrtjo moje srčnoljubljene soproge, za obilo spremstvo pri pogrebu ter za darovano cvetje izrekam tem potom mojo globoko čutečo in iskreno zahvalo.

Maribor, dne 7. novembra 1925.

Anton Fliess.

Somišljeniki, širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka d. d.,

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu:

Pooblaščen predajalec srečk državne razr. loterije.